



PRZEŁOŻONY GENERALNY KARMELITÓW BOSYCH
Corso d'Italia, 38
00198 Roma – Italia

LIST DO ŚWIECKIEGO ZAKONU KARMELITÓW BOSYCH DWADZIEŚCIA LAT ŁASKI

Drodzy bracia i siostry Karmelu Świeckiego: pokój i nadzieja!

Bardzo się cieszę, że mogę jeszcze raz zwrócić się do was wszystkich, bracia i siostry ze Świeckiego Karmelu na całym świecie, do rodziny w drodze, słuchającej Głosu Pana w obecnym momencie naszej historii. Ten list, który do was kieruję, koncentruje się na wydarzeniu: mija dwadzieścia lat od zatwierdzenia *Konstytucji* OCDS, które są czymś więcej niż tekstem legislacyjnym i organizacyjnym, ponieważ zawierają projekt przymierza w ciągłej odnowie i aktualizacji.

Od momentu powstania w Ziemi Świętej, Karmel przyswoił sobie duchowość opartą na duchu proroka Eliasza, w towarzystwie Dziewicy Maryi i w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi. Sercem charyzmatu karmelitańskiego jest modlitwa i kontemplacja przeżywana w komunii-wspólnocie. Ta duchowość inspirowała pokolenia mężczyzn i kobiet w wielu częściach świata; dawała im motywację, ukazywała drogę świętości w poszukiwaniu zjednoczenia z Bogiem.

Ale to geniusz i doświadczenie św. Teresy od Jezusa, wraz z pierwszym karmelitą bosym, św. Janem od Krzyża, ukształtowały tożsamość i charyzmat, które zakorzenione w starożytnym pniu Karmelu definiują i inspirować życie świeckich karmelitów bosych dzisiaj. I wiemy, że skarb duchowości i bogactwo drogi Teresy i Jana nie są przeznaczone wyłącznie tylko dla zakonników i zakonnice, braci i mniszek, ale zasadniczo prowokują do doświadczenia Boga i do drogi wspólnej modlitwy, co zakłada również piękno powołania laickiego świeckiego we wspólnocie.

Charyzmat rodziny zakonnej nie jest definiowany i wyczerpywany tylko przez jej założycieli, ale jest stale wzbogacany i aktualizowany w doświadczeniu nowych synów i córek, którzy czerpiąc z doświadczenia założycieli, z twórczą wiernością i bez ślepego naśladownictwa, pozwalają się dzisiaj oświecić przez Ducha, aby z poczuciem świeżości żyć pasją, ryzykiem i łaską, które inspirowały założycieli. Dziś pilnie potrzebujemy wzajemnego słuchania się świeckich, mniszek i braci, aby charyzmat był jeszcze bardziej żywy i ożywiał naszą tożsamość w aktualnym momencie naszej historii. Nie bójmy się słuchać siebie nawzajem!

Duchowość terecjańska i karmelitańska wzbogaciła życie Kościoła i dała mu wielkich świętych, którzy są świadkami tego, że każdy chrześcijanin może żyć w głębokiej i pełnej przyjaźni i zjednoczeniu z Bogiem. Sobór Watykański II uznał, że „wszyscy wierni, niezależnie od stanu i zawodu, powołani są do pełni życia chrześcijańskiego i do doskonałości miłości” (por. *Lumen gentium*, 40). Wy, Świeccy Karmelici na całym świecie, jesteście dla mnie żywym świadectwem tego charyzmatu, bo żyjecie w obecności Boga i jesteście świadkami Jego miłości i miłosierdzia.

Dziś chcemy przypomnieć ważne wydarzenie w naszej rodzinie karmelitańskiej. Dwadzieścia lat temu, 16 czerwca 2003 roku, Kongregacja (obecnie Dykasteria) ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego zatwierdziła tekst *Konstytucji Świeckiego Zakonu*, po dokładnym ich zbadaniu i oświadczyła: „Niech nowy tekst Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych będzie dla jego członków naprawdę skutecznym środkiem, aby coraz bardziej umacniali swoją konsekrację chrzcielną w konkretnych sytuacjach życia rodzinnego, społecznego, cywilnego i eklezjalnego” (por. *Dekret*, Prot. 228 1-2003). Poprzez ten dekret Święta Matka Kościół uznaje, że powołanie do Świeckiego Karmelu jest rzeczywiście drogą do świętości.

Konstytucje Świeckiego Zakonu, które określają konstytutywne elementy jego powołania, pomagają świeckim karmelitom w pełni zrozumieć i przeżywać swoje powołanie do miłości i służby w Kościele i w świecie. *Konstytucje* są podzielone na siedem części:

1. Tożsamość, wartości i zaangażowanie.
2. Naśladowanie Jezusa w Świeckim Karmelu terecjańskim.
3. Świadczenie doświadczenia Boga i braterskiej komunii.
4. W służbie Bożego planu.
5. Z Maryją, Matką Jezusa.
6. Formacja w szkole Karmelu.
7. Organizacja i władza.

I. TOŻSAMOŚĆ, WARTOŚCI I ZAANGAŻOWANIE

Świeccy karmelici odnajdują swoją tożsamość w duchowości terecjańskiej i karmelitańskiej. Jest to środek dzięki któremu mogą przeżywać swoje powołanie do świętości w świecie: „są synami i córkami Zakonu Matki Bożej z Góry Karmel i św. Teresy od Jezusa” (K [=Konstytucje OCDS] 1). Tożsamość ta towarzyszy im we wszystkich dziedzinach ich życia, pomaga im w utrzymywaniu perspektywy chrześcijańskiej i karmelitańskiej. Świeccy karmelici czerpią inspirację przede wszystkim z życia i przykładu Najświętszej Maryi Panny, św. Józefa, św. Teresy od Jezusa, św. Jana od Krzyża i proroka Eliasza i są powołani do komunii z Bogiem oraz z braćmi i siostrami. Każdy świecki karmelita zobowiązuje się przez swoje przyrzeczenia do życia w modlitwie, komunii i służbie w Zakonie, w Kościele i w świecie, wychodząc od własnej tożsamości karmelitańskiej.

W swojej książce *Welcome to the Secular Order of Discalced Carmelites (Witajcie w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych)* o. Aloysius Deeney OCD stwierdza, że „ważnym aspektem tego zaangażowania jest podejmowanie wysiłków na rzecz wspólnoty. Osoba, która chce być członkiem OCDS, musi umieć tworzyć wspólnotę, należeć do grupy oddanej wspólnemu celowi, okazywać zainteresowanie innymi członkami, wspierać w poszukiwaniu życia modlitewnego i być w stanie przyjmować to wsparcie od innych” (2009, 17).

Ta tożsamość i te wartości są dynamicznym, żywym dziedzictwem, które każdego dnia jest pogłębiane i na nowo odkrywane. Nawiązuje do płonącego ognia i żywego źródła; kto nie spala się w tym źródle i nie pije codziennie z tego źródła, zdradza dziedzictwo. Wierność jest dzisiaj, teraz, tutaj. W miłości nie żyje się z dochodów, a cała pamięć o przeszłości miłości zawiera się w terażniejszości miłości (w miłowaniu teraz).

II. NAŚLADOWANIE JEZUSA W ŚWIECKIM KARMELU TEREZJAŃSKIM

Zaproszenie Jezusa jest stale aktualne: „Przyjdź i chodź za mną” (por. Łk 18,22; Mt 16,24; Mk 1,17; Łk 9,23). Dla karmelitów świeckich „Chrystus jest centrum życia i doświadczenia chrześcijańskiego. Członkowie Świeckiego Zakonu są wezwani do życia wymogami naśladowania Chrystusa w komunii z Nim, przyjmując Jego nauczanie i oddając się Jemu” (K 10). Rozmiłowanie się w Jezusie, słuchanie Jego Słowa, wzrastanie w zażyłości z Nim każdego dnia i dostosowywanie się do Jego pragnień i woli, jako miłowany uczeń pragnąc poznawać Go coraz bardziej każdego dnia i słuchać tego, co bije w Jego sercu. Świeccy karmelici chcą dzielić się swoim doświadczeniem Boga ze wszystkimi, świadectwem Jezusa żywego i zmartwychwstałego, zdolnym do przemiany życia tych, którzy Mu zaufają, tych, którzy pozwalają, by On na nich spojrział i umiłował.

III. ŚWIADKOWIE DOŚWIADCZENIA BOGA I KOMUNIA BRATERSKA

Wszyscy jesteśmy wezwani, aby „iść na cały świat, by głosić dobrą nowinę” (Mk 16,15). Jezus posyła nas, abyśmy głosili, że „Bóg jest miłością” (1 J 4,16), że jest nadzieja, że mamy Boga, który nam towarzyszy i tak bardzo nas umiłował, że w pełni czasów „zesłał swego Syna” (Ga 4,4). Musimy pozbyć się lęku przed mówieniem o tym, co dał nam Bóg. Pierwsi uczniowie nie mieli odbytych wielkich studiów, uczęszczali do szkoły zażyłości z Jezusem, przeżyli paschę i pozwolili się odnowić wraz Maryją w doświadczeniu Pięćdziesiątnicy. Każdy stał się, ze swoimi darami i ograniczeniami, narzędziem głoszenia Jezusa wobec całego świata.

Zanim jednak wyruszymy w świat, aby głosić, że ta miłość przemienia i uzdrowia, zanurzajmy się w tym osobistym doświadczeniu, aby być świadkami miłości Boga, która została nam dana przez łaskę, i głosić ją światu z odwagą i prostotą, bardziej naszym życiem niż słowami, ale także ciszą, kontemplacją i słowem. Niezbędne jest pielęgnowanie i troska o życie modlitwy: „czas przeznaczony na przebywanie z Bogiem i umocnienie relacji z Nim, aby być prawdziwym świadkiem Jego obecności w świecie” (K 21). Poprzez modlitwę, kontemplację, braterstwo i działalność apostołską świeccy karmelici dają świadectwo swojej przyjaźni z Jezusem Chrystusem i wyrażają swoją podstawową misję, jaką jest bycie prawdziwą wspólnotą modlitewną, pielgrzymującą i misyjną: „lokalna wspólnota Świeckiego Zakonu Karmelu Terezjańskiego, widzialny znak Kościoła i Zakonu, jest środowiskiem przeżywania i upowszechniania osobistej i wspólnotowej więzi z Bogiem w Chrystusie i w Duchu Świętym oraz z innymi braćmi i siostrami” (K 24a).

Pamiętajmy o tym, że naszą pierwszą misją i apostołstwem jest żywe doświadczenie tego, co zostało nam dane. Mało słów i przemówień. Wiele spotkań z niekończącymi się jałowymi i często ideologicznymi słowami lub dyskusjami, zajmowanymi stanowiskami, zamiast pokornego otwarcia się na słuchanie woli Bożej, w *lectio divina*, które zaczyna się od milczenia, od życia i szuka prawdy, bez samoobrony. Przede wszystkim Karmel nie jest szkołą pewnych idei czy zamkniętych doktryn, ale szkołą doświadczenia Boga oraz wdzięczności, kreatywności i entuzjazmu pochodzących od Ducha Świętego. Kiedy prowadzi się dialog w poszukiwaniu prawdy, bez interesu ideologicznego i z pragnieniem zrozumienia przed Bogiem, dojdzie się w końcu do prawdy. „Idei się nie narzuca, idee się proponuje” – powiedział papież Jan Paweł II (*Spotkanie z młodzieżą*, Base Aérea de Cuatro Vientos, Madrid, 3 maggio 2003). Pielęgnowujmy

dialog bez narzucania i nie obawiamy się słuchać tego, co mówi serce, tworząc środowiska zaufania, bez raniącego milczenia, znajdując czas na prawdziwe słuchanie i wspólne milczenie.

IV. W SŁUŻBIE BOŻEGO PLANU

Powołanie do świeckiego Karmelu ma wymiar misyjny. Jego pragnienie dzielenia się tym doświadczeniem z Zakonem, Kościołem i całym światem wynika z jego przyjaźni z Panem: „Powołanie do świeckiego Zakonu jest prawdziwie eklezjalne” (K 26). Z tego powodu służba Kościołowi jest podstawową częścią jego powołania. Święta Teresa od Jezusa założyła Karmel Bosy właśnie po to, aby pomagać i budować Kościół począwszy od własnej rzeczywistości. Świeccy karmelici przykładają szczególną wagę do posługi w lokalnej diecezji, w której znajduje się ich wspólnota. Jej członkowie krzewią komunę z biskupem i wiernymi tejże diecezji. Karmelita świecki niesie ze sobą charyzmat karmelitański wszędzie tam, gdzie jest on obecny.

W swojej książce „Świecki Zakon Karmelu Bosego: Reguła, Konstytucje i Komentarz” O. Pedro Zubieta OCD podkreśla, że „wierni świeccy, członkowie Świeckiego Zakonu, są zobowiązani do życia ewangeliczną świętością w świecie za pomocą środków właściwych osobie świeckiej: miłość małżeńska i rodzinna, korzystanie z dóbr doczesnych w duchu ewangelicznym, odpowiedzialność właściwa osobie świeckiej w rodzinie i społeczeństwie, ufne podejmowanie każdego dnia wyzwań życia, niepowodzeń i trudności. Przemienia świat od wewnątrz, jak dobry zaczyn Ewangelii” (2003, 56-57).

Poczucie przynależności do Świeckiego Zakonu oraz ich formacja dają świeckim karmelitom siłę i motywację do trwania („determinada determinación”) na modlitwie i w służbie apostołskiej. Zachęcam was do kreatywności w szerzeniu duchowości karmelitańskiej. Możemy współpracować ze sobą na wielu polach i w wielu dziedzinach, każdy ze swojej pozycji zakonnej czy świeckiej, ale wnosząc swój własny wkład. Nie obawiamy się wzajemnego ubogacania się. Świeccy nie są ministrantami zakonników, jesteście dojrzałymi rzecznikami charyzmatu, kwalifikowanymi świadkami, pokornymi i uległymi Duchowi Świętemu, ale zdolnymi do odtwarzania duchowości Karmelu poprzez nowe inicjatywy, bez dziecinnej arogancji, bez niezdarnej samowystarczalności; wszyscy jesteście tu i teraz przekazicielami charyzmatu, który został nam wszystkim dany, aby świecił swym blaskiem. Pomagajmy sobie nawzajem, aby dodać mu skrzydeł, rozeznając wspólnie, co podpowiada nam Duch Święty. Nie bójcie się proponować i słuchać, podejmować ryzyka i rozpoznawać, co należałoby ulepszyć i rozwinąć! Nie pouczajmy tylko samych siebie!

V. Z MARYJĄ, MATKĄ JEZUSA

Zakonowi Karmelu od jego początków towarzyszyła miłująca obecność Maryi, czczonej pod tytułem Dziewicy z Góry Karmel. Jej poświęcono pierwszy kościół zbudowany w Zakonie, którego oficjalna nazwa brzmi: Bracia Bosi Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel. Dziewica Maryja towarzyszy świeckiemu karmelicie i „obecna jest w szczególny sposób, przede wszystkim jako wzór wierności w słuchaniu Pana w postawie służby Jemu i innym” (K 4). Dlatego powołania do świeckiego Karmelu nie można zrozumieć bez obecności Najświętszej Maryi Panny. Jest Ona matką, która chroni i opiekuje się, nauczycielką, która prowadzi, zachęca, wychowuje, siostrą i przyjaciółką, która towarzyszy i inspiruje wzór wspólnoty. Maryja jest zawsze obecna w każdej sytuacji życia.

Ikoną maryjną, która od początku inspirowała pierwszych Karmelitów, była ikona Dziewicy Nawiedzającej, która niosąc w łonie tajemnicę Boga, wyrusza, by służyć swojej krewnej Elżbiecie. Doskonały obraz kontemplacji. Świecki Karmelita jest, podobnie jak Maryja, człowiekiem kontemplacyjnym, «pielgrzymem wiary», który zachowując i rozważając wszystko w swoim sercu (Łk 2, 19), pozwala Bogu oświecić każde wydarzenie życia we właściwym czasie, we właściwej chwili. Również my pragniemy dzisiaj odkrywać Boga żywego w historii, wspólnie rozeznając Jego drogi i wsłuchując się, jak Maryja, w Boże pragnienie budowania Jego Królestwa na ziemi. Wzywam cały świecki Karmel, w tym momencie historii, do ponownego odkrycia obecności Maryi w naszym życiu, do odnowienia maryjnego doświadczenia i duchowości Zakonu, do ożywiania pobożności i zgłębiania jasnej i twórczej teologii maryjnej, która by nas pobudzała do tworzenia rodzinnej jedności i do troski o godność jej dzieci. Trzeba wracać do Maryi, by odnawiać Karmel. Pomóżcie mi odnowić to maryjne doświadczenie Zakonu, aby Ona ożywiła nas i uczyniła nas coraz bardziej swoimi dziećmi w Synu!

VI. FORMACJA W SZKOLE KARMELU

Zaangażowanie w uobecnianie Jezusa Chrystusa w świecie i dzielenie się ze wszystkimi osobistym doświadczeniem przyjaźni z Nim obejmuje autentyczne życie modlitwy i integralną formację (ludzką, duchową, psychologiczną). Formacja w Świeckim Karmelu jest istotną i konieczną częścią: „Głównym celem procesu formacji w Świeckim Zakonie jest przygotowanie osoby do życia charyzmatem i duchowością Karmelu w naśladowaniu Chrystusa, w służbie powołaniu” (K 32). Różne etapy formacji karmelity świeckiego pomagają mu stopniowo pogłębiać swoją tożsamość i powołanie, aby móc służyć Kościołowi i światu. Podstawowymi aspektami jego formacji są wymiar ludzki, chrześcijański i karmelitański. Za ich pośrednictwem świecki karmelita przygotowuje się do bycia prawdziwym uczniem Jezusa i służenia swoim braciom i siostram w Zakonie, w Kościele i w świecie. Pierwszym sprawcą formacji jest sam człowiek, któremu pomaga wspólnota, aby mógł on odpowiedzieć na natchnienia Ducha Świętego.

Formacja nigdy się nie kończy. Wychowujemy siebie nawzajem w postawie pokory, która utrzymuje nas zawsze w stanie wzrastania oraz w wiernym i dojrzałym posłuszeństwie, to znaczy w uważnym słuchaniu naszych braci i siostr oraz Kościoła. Czasami obserwujemy postawy samowystarczalności lub pewności posiadania prawdy, które nie odpowiadają duchowi terezańskiemu. Teresa przez całe życie dawała się pouczać, nie wierzyła, że jest w posiadaniu prawdy, drżała każdego dnia prosząc o światło i modliła się nieustannie wzywając Ducha Świętego. Nie jesteśmy posiadaczami terenu, który został już wymierzony, ani prawd, które zdobyliśmy: każdego dnia stawajmy się uczniami tego, co najważniejsze, zadowolonymi z tego, że jeszcze wiele musimy się nauczyć i odkryć.

VII. ORGANIZACJA I WŁADZA

Świeccy karmelici są obecni w 95 krajach. Pod względem prawnym należą oni do Okręgu Karmelitów Bosych, w którym się znajdują, a „Rada, złożona z Przewodniczącego, trzech Radnych i odpowiedzialnego za formację, stanowi bezpośrednią władzę wspólnoty. Podstawowym obowiązkiem Rady jest formacja oraz kształtowanie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty” (K 46). Jego prawowitymi przełożonymi są

Przełożony Generalny Zakonu i Wyższy Przełożony Okręgu. Świecki Zakon zawsze szuka kontaktu z innymi wspólnotami OCDS w swoim regionie oraz z braćmi i mniszkami Karmelu Bosego, dając świadectwo braterskiej komunii, ponieważ trzy gałęzie Zakonu tworzą jedną rodzinę (por. *Deklaracja o charyzmacie karmelitańsko-terezjańskim*, nn. 43-44).

Nieodłącznym elementem rodziny zakonnej oraz ducha religijnego i ewangelicznego jest to, aby nie zabiegać o urzędy i nie chcieć za wszelką cenę zajmowania stanowiska lub władzy. Nie jest postawą typową dla Karmelu myślenie, że jestem jedyną osobą, która może przewodzić wspólnocie. Przyjmuję z radością, gdy nadejdzie czas, zmianę zarządu i nie podżegam frakcji i knoń w tej kwestii. W tym momencie Karmelu proszę wszystkich, aby pracowali nad wykorzeniem tego, co nie łączy i nie generuje dynamiki komunii we wspólnocie identyfikując w każdej wspólnocie rany i pęknięcie podziałów. Prawdziwe doświadczenie Boga tworzy komunię. „Duchowa światowość”, o której mówił nam papież Franciszek, może wkraść się w nas pod pozorem gorliwości o wspólnotę, jeśli chodzi o autoafirmację i syndrom bycia niezastąpionym. Zadbajcie o stworzenie środowiska zdrowych wymagań, w poczuciu wolności.

DLA DOBRA KOŚCIOŁA, ZAKONU I ŚWIATA

Konstytucje Świeckiego Karmelu zostały zatwierdzone dla dobra nie tylko członków Świeckiego Zakonu, ale także dla dobra Zakonu, Kościoła i świata. Charyzmat karmelitańsko-terezjański jest darem otrzymanym od Boga, przeznaczonym nie tylko dla członków Zakonu, należy się nim dzielić z całym światem. Każdy świecki karmelita jest zwiastunem Dobrej Nowiny Ewangelii i poprzez swoje życie modlitewne i apostołskie dzieli się swoim charyzmatem i tożsamością z całym światem. Świecki Karmel Bosy wciąż pociąga wiele mężczyzn i kobiet, którzy czują się powołani do bycia częścią tej wielkiej rodziny i są zaangażowani, jak mówi św. Teresa od Jezusa „w przechodzenie z dobrego w lepsze” (F 29, 32), będąc wiernymi swojemu powołaniu. Ta płodność Karmelu jest wielką radością dla mnie i dla całego Karmelu. Kiedy odwiedzam jakąś wspólnotę Świeckiego Karmelu, napędza mnie to entuzjazmem i bardzo mnie uderza widok radości i żywotności waszej przynależności do Karmelu.

Mam szczerą nadzieję, że Pan nadal będzie wam błogosławił w waszym powołaniu, w waszej pasji i przyjaźni z Jezusem, w modlitwie i życiu braterskim, w miłości i służbie w Kościele i w świecie, w zażyłości z Maryją. Życzę wam, abyście dzięki waszym *Konstytucjom*, postępowali naprzód, krocząc pod opieką Dziewicy z Karmelu, Gwiazdy Morza i św. Józefa, w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi, uwielbiając wielbiąc Boga swoim życiem.

Dziękuję wszystkim tym, którzy w tamtym czasie pisali *Konstytucje*, a także wam wszystkim, którzy żyjecie nimi na co dzień jak również tym, którzy przyjdą po nas. Modlę się za każdą wspólnotę. Zacznijmy dziś podążać z dobrego w lepsze, dziękując za otrzymane cenne dziedzictwo.

Wszystkim wam, moi bracia i siostry, przekazuję błogosławieństwo i braterski uścisk.

O. Miguel Márquez Calle, OCD
Przełożony Generalny

15 sierpnia 2023

Thumaczenie: o. Grzegorz A. Malec, OCD